

Biodiversiteit op gemengde zorgboerderij Thedingsweert, Kerk Avezaath

Eén van de 20 boerderijen waar de Odin-imkerij bijen helpt verzorgen

Martijn Bunskoek

Definitief – 13 december 2024

COLOFON

© Bunskoek Natuurlijk (in opdracht van Odin), 2024

Samenstelling en tekst: Martijn Bunskoek

Veldonderzoek en foto's (tenzij anders vermeld): Simon Olk (Olk Ecologie)

Foto's omslag: Boven: Fluitenkruidbij op Fluitenkruid op 28 mei 2024 (boven) / Bloemen-/pluktuin met hier een bed met Wilde Marjolein op 15 juli 2024 (onder).

Gelieve het rapport te citeren als:

Bunskoek, M. (2024) Biodiversiteit op gemengde zorgboerderij Thedinghsweert, Kerk Avezaath – Eén van de 20 boerderijen waar de Odin-imkerij bijen helpt verzorgen. Rapport 2024-11a.

Bunskoek Natuurlijk, Witharen

Woestendijk 4A

7738 PL Witharen

Tel: 06-46156707

Email: info@bunskoek-natuurlijk.nl

Homepage: www.bunskoek-natuurlijk.nl

INHOUD

1.	INLEIDING	1
1.1.	AANLEIDING EN DOELSTELLING	1
1.2.	SITUATIE EN LIGGING ONDERZOEKSGBIED	1
2.	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	5
3.	RESULTATEN.....	6
3.1.	INLEIDING.....	6
3.2.	NECTAR- EN STUIFMEELBRONNEN	6
3.3.	WILDE BESTUIVERS.....	8
3.4.	LIBELLEN, DAGVLINDERS & SPRINKHANEN	11
3.5.	VOGELS.....	12
3.6.	ZOOGDIEREN	13
3.7.	REPTIELEN & AMFIBIEËN	13
4.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	15
4.1.	CONCLUSIES	15
4.2.	AANBEVELINGEN.....	15
5.	GERAADPLEEGDE BRONNEN.....	18
	BIJLAGEN	20

BIJLAGE 1: WAARNEMINGEN WILDE BIJEN OP THEDINGHSWEERT 2024

BIJLAGE 2: WAARNEMINGEN ZWEEFVLIEGEN, WESPEN EN OVERIGE VLIEGEN OP THEDINGHSWEERT 2024

BIJLAGE 3: SOORTENLIJSTEN DAGVLINDERS, LIBELLEN EN SPRINKHANEN OP THEDINGHSWEERT 2024

1. INLEIDING

1.1. AANLEIDING EN DOELSTELLING

Odin ondersteunt verschillende biodynamische boeren en andere organisaties die de biodiversiteit op hun bedrijf willen verbeteren. Daarvoor verzorgt de Odin imkerij, in overleg en samenwerking met boeren, op tientallen locaties bijenvolken en geeft de imkerij adviezen en hulp om de biodiversiteit te vergroten. Het is namelijk van groot belang dat er voldoende aanbod van voedsel en nestgelegenheid is zodat zowel honing- als wilde bijen (en andere bestuivers) in harmonie met elkaar kunnen voortbestaan.

Bunskoek Natuurlijk is door Odin gevraagd, bij monde van Odin imker Jos Willemse, om een (verkennd) biodiversiteitsonderzoek uit te voeren bij drie agrarische bedrijven waar Odin-bijenvolken staan. Eén ervan is gemengde zorgboerderij van Stichting Thedinghsweert in Kerk Avezaath bij Tiel (Gld.). Doel van het onderzoek is om een beeld te krijgen van de huidige diversiteit aan flora en fauna op het bedrijf, gevolgd door een advies over hoe dit verder te versterken. In dit rapport wordt het onderzoek en de resultaten ervan beschreven. Een handvat voor de boer om de natuurwaarden op de boerderij actief te kunnen verbeteren en/of te behouden, en bijen en andere insecten te laten floreren.

1.2. SITUATIE EN LIGGING ONDERZOEKSGEBIED

De gemengde zorgboerderij van Stichting Thedinghsweert in Kerk Avezaath bij Tiel beslaat in totaal ruim 28 hectare. Het bedrijf is zeer gemengd van karakter met zowel zoogkoeien als vleesvee, kleinschalige akker- en tuinbouw, een kas, een bloementuin en een boomgaard. Het vee loopt voor een belangrijk deel in de laaggelegen weides langs de Linge. In de beweede percelen liggen ook twee (drink)poelen. De percelen en het erf zijn omgeven door gevarieerde opgaande beplantingen in de vorm van dichte houtwallen, struvelen, vrijstaande bomen en andere erfbeplanting. Op het erf zijn onder andere de boerderijwinkel, bakkerij, kantoren en kantine te vinden. De bodem bestaat op de hoger gelegen delen uit zware zavel/lichte klei (kalkhoudende

ooivaaggrond) en de lager gelegen delen langs de Linge uit zogenaamde Linge-uiterwaardgrond (door de vroegere rivierdynamiek is de bodem hier zeer gevarieerd van samenstelling, maar bestaat voornamelijk uit kleigrond). Zie figuur 1.1 voor de ligging van Thedingsweert in het buitengebied van Tiel.

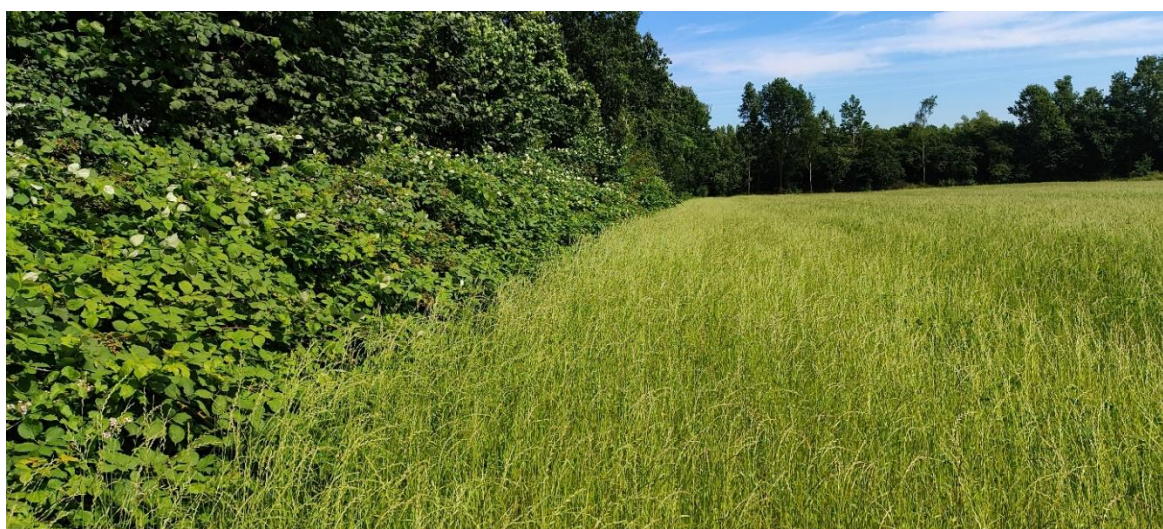

***Figuur 1.1:** Ligging Thedingsweert in het buitengebied van Tiel (Gld.) met daarop het onderzoeksgebied (binnen rode omlijning) aangegeven. Bron: Luchtfoto Actueel Ortho 8cm RGB/PDOK 2024*

De foto's op de volgende pagina's geven een impressie van het bedrijf.

Bloeiende akker(on)kruiden (15 juli 2024)

Insectenrijke houtwal met veel braam (15 juli 2024)

Klaverrijk grasland tussen de akkers (15 juli 2024)

Bloemen-/pluktuin (15 juli 2024)

Grasland langs de Linge met bloeiende Speerdistels, hotspot voor bijen en andere insecten (15 juli 2024).

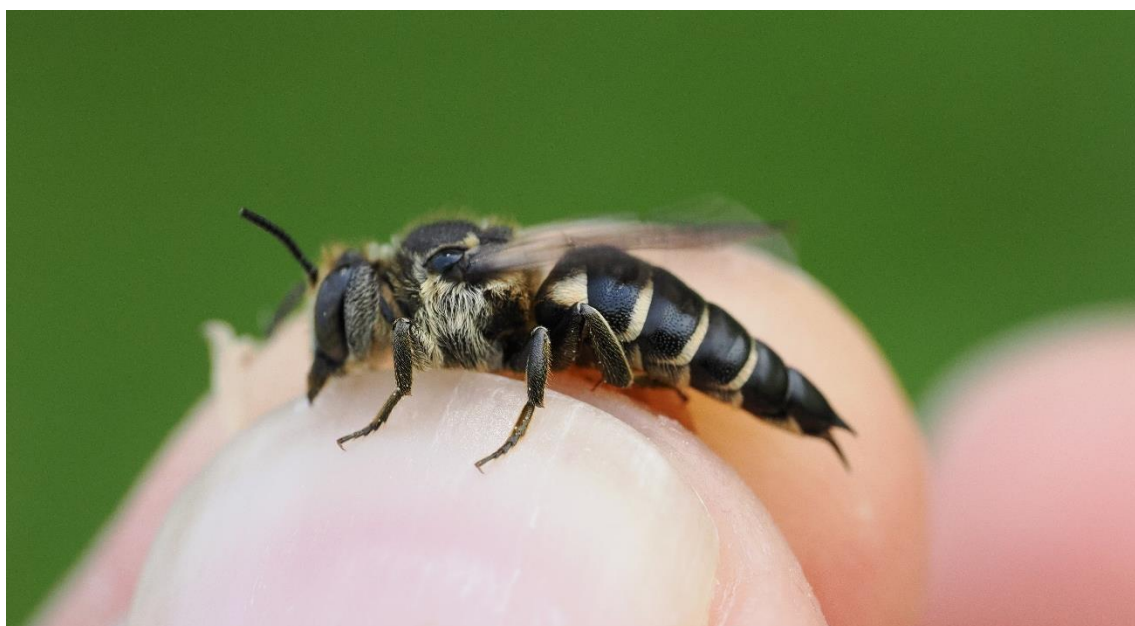

De uitgerasterde poel in de graslanden langs de Linge nabij de oude houtwal (28 mei 2024).

2. ONDERZOEKSMETHODIEK

Het verkennende onderzoek bestond uit drie bezoeken momenten in de periode eind mei – begin september 2024. Hierbij is het gehele bedrijf onderzocht (zie figuur 1.1 voor de begrenzing van het onderzochte gebied). Waarnemingen van flora en fauna werden in het veld direct vastgelegd via Obsmapp (een invoerapp van waarneming.nl). De eerste bezoek (door Simon Olk) viel op 28 mei, het tweede bezoek (ook door Simon uitgevoerd) op 15 juli en een aanvullend/afsluitend bezoek door Martijn Bunschoek op 3 september. Bij dit laatste bezoek zijn ook kort de eerste bevindingen besproken met boer Gerard Brinks. De weersomstandigheden tijdens alle bezoeken waren geschikt voor het in beeld brengen van insecten en andere fauna.

Tijdens de bezoeken is een goed beeld verkregen van de aanwezige bloeiende planten, bestuivers en overige waarneembare (bovengrondse) biodiversiteit. Speciale aandacht is uitgegaan naar plekken met op dat moment bloeiende (inheemse) planten zodat een goed beeld verkregen kon worden van de aanwezige wilde bestuivers zoals bijen en zweefvliegen. In dit onderzoek is uitsluitend naar de bovengrondse (zichtbare) natuurwaarden gekeken, het bodemleven is niet onderzocht omdat dit weer een heel ander expertiseveld is die een andere onderzoeksopzet vereist.

Wilde bijen zijn moeilijk te determineren, het is daarom vaak noodzakelijk ze even kort te vangen (en weer vrij te laten) om alle details goed te kunnen zien. Hier een Gewone kegelbij, 15 juli 2024.

3. RESULTATEN

3.1. INLEIDING

In dit hoofdstuk worden per relevante soortgroep (flora, wilde bestuivers, libellen, dagvlinders, sprinkhanen, vogels, zoogdieren en amfibieën) de resultaten van het veldonderzoek beschreven. Speciale aandacht gaat in deze paragrafen uit naar bijzondere en/of kenmerkende soorten van (agrarische) natuur.

3.2. NECTAR- EN STUIFMEELBRONNEN

Tijdens de bezoeken is een beeld gevormd van de belangrijkste nectar- en stuifmeelbronnen (en het gebruik ervan door wilde bestuivers) op het bedrijf.

Tijdens het bezoek op 28 mei vielen de volgende dingen op:

Ondergroei van inheemse struiken en kruiden over grote lengtes van de aanwezige oude houtwallen. Vooral braam en een aantal soorten inheemse rozen in bloei. Hier vlogen grote aantallen hommels, honingbijen en zweefvliegen op. De ponyweide zag geel van de bloeiende Scherpe boterbloem. Ook bloeien hier Rode klaver, Gewoon biggenkruid, Gewone brunel en Kleine klaver. Langs de rand van de weide bloeit braam en staan een paar exemplaren Echte valeriaan. Op de bloeiende tuinbonen en strookjes Phacelia vliegen honingbijen en hommels. In de pluk-/bloementuin staan verschillende soorten in bloei, zowel inheemse soorten als verscheidene cultivars/tuinplanten. Op de Reseda werden een aantal mannetjes van de Resedamaskerbij waargenomen. Op paden en langs een deel van de akkers staat Zilver schoon in bloei. Twee soorten kleine solitaire bijen zijn op de gele bloemen gevonden: Gewone dwergzandbij en Biggenkruidgroefbij.

De belangrijkste locaties met bloeiende planten op 15 juli:

Ondergroei van inheemse struiken en kruiden over grote lengtes van de aanwezige houtwallen. Vooral braam staat nog in bloei. Op de ponyweide bloeit van Gewone brunel, Jacobskruiskruid, braam, Veldlathyrus, distels, klavers en Gewone berenklauw. In de pluk-/bloementuin veel soorten

bloeiende bloemen en kruiden waaronder Wilde marjolein, Reseda, Verbena, Bernagie/Komkommerkruid, Boerenwormkruid, Kardoer/Artisjok en Grote kaardenbol. In de graslanden langs de Linge bloeien Speer- en Akkerdistels, ook wat plukjes met Harig wilgenroosje langs de Linge zelf. Uitbundige bloei van Rode en Witte klaver in het zuidelijk gelegen grasland aan de westzijde van de grote houtwal. Hier stond ook een Klavervreter, een zeldzame parasiet op klavers (Rode Lijst: Kwetsbaar). Op en rondom het erf van de boerderij bloeien onder andere vlinderstruiken, Vaste/Brede lathyrus, geraniums en verschillende cultivars/uitheemse soorten.

De op 15 juli 2024 aangetroffen Klavervreter, een kwetsbare Rode Lijstsoort.

Op 3 september stonden op de akkers nog vele (on)kruiden in bloei, waar veel bijen, hommels en zweefvliegen op vlogen. Ook in de pluk-/bloementuin was nog veel bloei van zowel inheemse als cultivars/uitheemse soorten.

3.3. WILDE BESTUIVERS

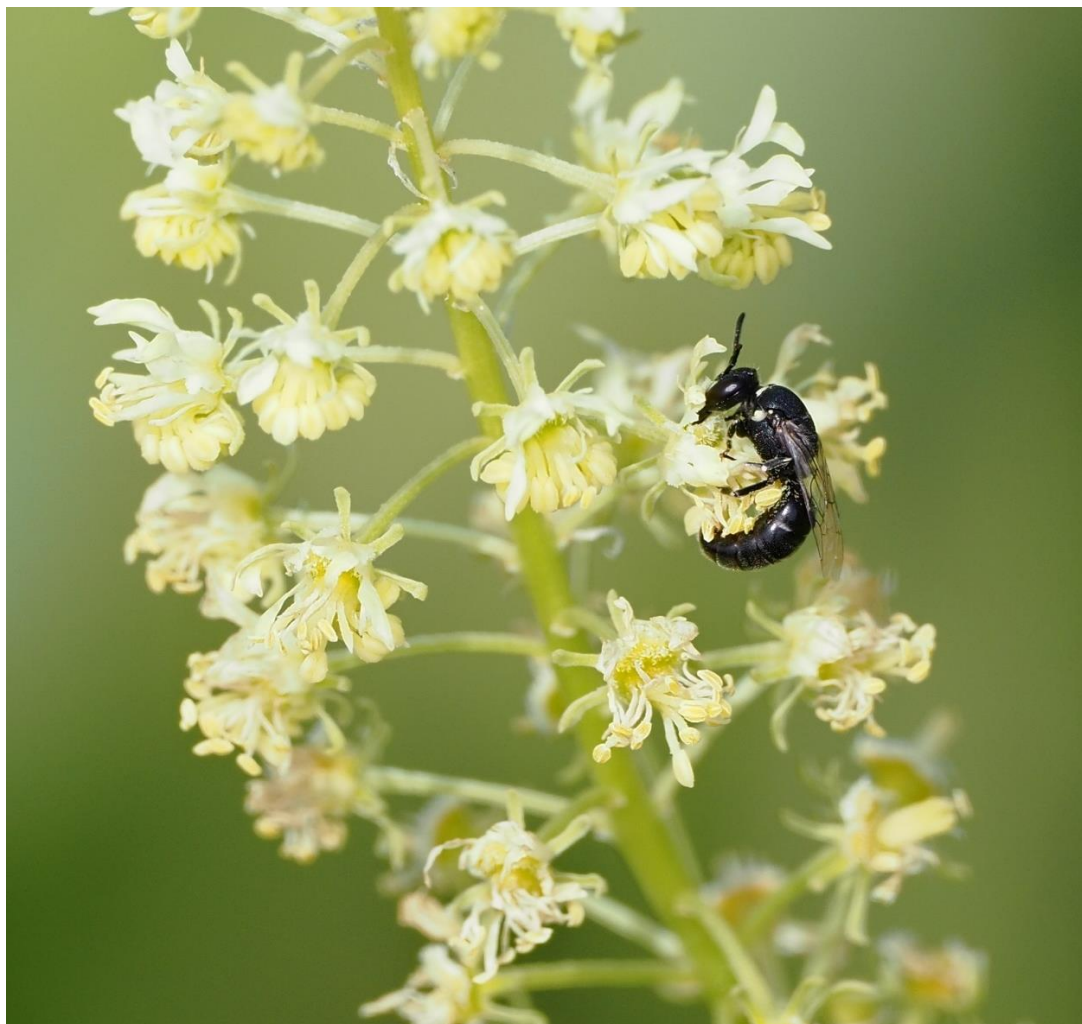
WILDE BIJEN

In tegenstelling tot zweefvliegen zijn wilde bijen hun hele levenscyclus afhankelijk van bloemen, dus ook in het larvale stadium. Veel soorten zijn gespecialiseerd in het halen van stuifmeel en nectar bij specifieke plantensoorten of soortgroepen (zoals composieten). Het voorkomen van deze bijensoorten wordt dan ook voor een belangrijk deel bepaald door het (bloeiend) aanwezig zijn van deze plantensoorten. Daarnaast is het belangrijk dat er voldoende variatie in nestelmogelijkheden aanwezig is in een terrein. Veel soorten nestelen in dood hout en in de bodem. Bodembroedende bijen zoeken vaak permanente graslanden, taluds van dijken en sloten, erfverhardingen en allerlei braakliggende terreintjes en overhoekjes op. Als de bodem maar rust heeft en toegankelijk is. Akkers zijn voor wilde bijen vaak niet geschikt om in te nestelen vanwege de regelmatige grondbewerking. De gevarieerde inrichting en bedrijfsvoering van Thedingsweert maakt dat het voor veel soorten bijen geschikt leefgebied vormt, in totaal zijn tijdens dit onderzoek maar liefst 45 soorten aangetroffen, waaronder een aantal vrij zeldzame en kritische soorten. Twee soorten staan op de Rode Lijst (2018):

- Lookmaskerbij – Rode Lijst: Gevoelig
- Zwartbronzen houtmetselbij – Rode Lijst: Kwetsbaar

Op 15 juli zijn twee Lookmaskerbijen waargenomen aan de noordzijde van de bloementuin. Dit maskerbijtje is gespecialiseerd op Allium-soorten en komt in Nederland vooral voor in het rivierengebied. Bekend is dat ze nestelen in kevergangen in onder andere wilg en meidoorn. Zwartbronzen houtmetselbij is waargenomen in de begraasde graslanden langs de Linge, in de buurt van de grote houtwal die dwars over het bedrijf loopt. Het betrof op 28 mei een mannetje op Speerdistel en op 15 juli een vrouwtje, wederom op een Speerdistel. Zwartbronzen houtmetselbijen maken hun nesten in dood hout en plantenstengels, stuifmeel wordt gezocht op allerlei composieten, waaronder vaak distels.

Andere zeldzame of minder algemene waargenomen soorten zijn: Groepjesgroefbij, Zompmaskerbij, Gewone kegelbij, Distelbehangersbij, Zuidelijke zijdebij, Wilgenhommel, Breedbandgroefbij, Kleigroefbij, Zwartgespoorde houtmetselbij, Brilmaskerbij, Lathyrusbij, Fluitenkruidbij en Resedamaskerbij.

Resedamaskerbij op Wilde Reseda, 15 juli 2024

Wat opviel is dat een groot aandeel van de waargenomen bijen bovengronds nestelende soorten zijn. Zo zijn er zeven soorten maskerbijen en verschillende soorten metselbijen aangetroffen. Dit zijn soorten die in gangen in hout of in holle stengels nestelen. De oude houtwallen met veel braam bieden nestgelegenheid voor deze soorten. Verhoudingsgewijs zijn er relatief weinig soorten die hun nest in de grond graven aangetroffen. De uitzondering hierop zijn de hoge aantallen hommels. Deze nestelen echter niet in zelf gegraven nesten maar maken vaak gebruik van muizennesten, maar ook andere holtes kunnen worden gebruikt.

ZWEEFVLIEGEN

Net als bijen zijn zweefvliegen belangrijke bestuivers van wilde planten en gewassen. In het volwassen stadium hebben alle soorten stuifmeel en nectar nodig om te overleven. Het larvestadium bepaalt in sterke mate waar een zweefvliegensoort voorkomt. De eisen die zweefvliegenlarven aan hun leefomgeving stellen, verschillen sterk per soort. Grofweg zijn er vier hoofdgroepen van soorten te onderscheiden: predatoren (rovers), planteneters, bacteriefilteraars in water en modder, bacteriefilteraars in dood hout en oude bomen. Bij biologische teelten spelen een aantal 'rovers' een rol van betekenis in het onderdrukken van bladluizen die door de larven worden gegeten. Bekende bladluizeneters zijn de larven van Snorzweefvlieg, Gewone driehoekszweefvlieg en soorten uit het geslacht *Syrphus*. Zweefvliegen gedijen dus het beste als er voor zowel de imago's als de larven voldoende voedsel te vinden is op een bepaalde plek. Een boer heeft er dus baat bij om op en rondom zijn akkers veel bloei van (inheemse) plantsoorten in stand te houden gedurende het groeiseizoen van de gewassen om zo eventuele plagen te kunnen beheersen met hulp van zweefvliegen en andere natuurlijke predatoren.

Er zijn tijdens het onderzoek 27 soorten zweefvliegen vastgesteld op het bedrijf (bijlage 2), veelal in hoge dichtheden. Het betroffen voornamelijk algemene soorten die je overal in Nederland aan kunt treffen. Alleen het Dofbuikgitje en Onvoorspelbare bijvlieg zijn wat minder algemeen.

OVERIGE VLIEN EN WESPEN

Tijdens het onderzoek zijn naast de hierboven genoemde bijen en zweefvliegen ook nog enkele wespen en vliegen op naam gebracht (zie bijlage 2).

Noemenswaardig is de waarneming van drie imago's van de Mexicaanse zwartsteel (*Isodontia mexicana*). Deze in 2010 voor het eerst in Nederland waargenomen wespensoor heeft zich de afgelopen jaren snel verspreid over het zuidelijke deel van het land. De soort komt van oorsprong voor in Noord-Amerika. De Zuidelijke boomsprinkhaan is de belangrijkste prooi waarmee de nestgangen worden gevuld. Aangezien deze sprinkhaansoort tegenwoordig overal in Nederland voorkomt is het te verwachten dat de opmars van de Mexicaanse zwartsteel nog wel even door zal gaan.

Mexicaanse zwartsteel, 15 juli 2024

3.4. LIBELLEN, DAGVLINDERS & SPRINKHANEN

Er zijn tijdens het onderzoek 14 soorten libellen, 8 soorten dagvlinders en 7 soorten sprinkhanen vastgesteld. In bijlage 3 zijn de volledige soortenlijsten in te zien.

Er zijn uitsluitend weinig kritische en algemene soorten libellen waargenomen op het bedrijf. Thedinghsweert fungeert voornamelijk als rijk jachtgebied. Voortplanting van libellen is met name mogelijk in de Linge zelf en de poelen. Soorten als Blauwe breedscheenjuffer en Weidebeekjuffer zijn vrijwel zeker afkomstig uit de Linge omdat deze soorten van enigszins stromend water houden. Naar verwachting zijn gedurende een jaar ongeveer 20 soorten libellen waar te nemen op het bedrijf.

Mannetje Weidebeekjuffer, 28 mei 2024.

Ook bij de dagvlinders zijn uitsluitend algemene en weinig kritische soorten waargenomen. Jaarlijks zijn naar verwachting ongeveer 15-20 soorten dagvlinders waar te nemen op het bedrijf.

De sprinkhanen zijn voornamelijk waargenomen in de begraasde graslanden, bermen, langs de houtwallen en rondom het erf. Het betroffen alle algemene soorten in Nederland. De beweide percelen op Thedingsweert zijn vrij kruidenrijk en hierdoor geschikt voor diverse soorten sprinkhanen. Op het bedrijf komen naar verwachting rond de 15 soorten sprinkhanen en krekels voor.

3.5. VOGELS

Thedingsweert herbergt een rijke broedvogelgemeenschap vanwege de gevarieerde opzet en het kleinschalige karakter met ruimte voor natuurlijke elementen en overhoekjes. Op en rondom het erf, broeden, naast algemene tuinsoorten, ook kenmerkende soorten als Boerenwaluw, Huismus, Putter, Turkse tortel, Holenduif, Grauwe vliegenvanger, Witte kwikstaart, Kauw en Spreeuw. Ook hebben er tot voor kort Steenuilen gebroed, maar na het vervangen van de kast door de lokale steenuilenwerkgroep is de nestplaats verlaten. De oude houtwallen, struwelen en

overhoekjes rondom de agrarische percelen zijn het domein van typische soorten als Spotvogel, Grasmus, Groene specht, Tuinfluiter. Op 28 mei is ook een Ransuil waargenomen in de noordwestelijke houtwal, gezien de tijd van het jaar een sterke indicatie dat in de nabijheid gebroed wordt. Langs de Linge broeden soorten als Wilde eend, Meerkoet en Waterhoen. Boven de akkers en weides jagen Torenvalken. Voor weidevogels als Scholekster en Kievit is de opzet van het bedrijf te besloten om geschikt te zijn als broedgebied. Op 3 september vloog een Visarend over, een doortrekker. In totaal broeden er jaarlijks naar verwachting 30-35 soorten vogels op Thedingsweert.

3.6. ZOOGDIEREN

Het bedrijf en omliggend gebied biedt ruimte aan diverse algemene kleine zoogdiersoorten zoals Bosmuis, Huisspitsmuis, Bosspitsmuis, Rosse woelmuis, Aardmuis, Veldmuis, Egel, Haas en Mol. Ook komen naar verwachting Vos, Wezel, Hermelijn en Bunzing voor. Daarnaast is het bedrijf onderdeel van het leefgebied van Ree. In de avondschemering en nacht vliegen naar verwachting Ruige dwergvleermuis, Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Laatvlieger en Rosse vleermuis rond op het bedrijf. Boven de Linge jagen Watervleermuizen. Verblijfplaatsen van genoemde vleermuissoorten zijn niet geheel uit te sluiten in boomholten en in de aanwezige bebouwing.

3.7. REPTIELEN & AMFIBIEËN

In de omgeving van Tiel en langs de Linge komen relictpopulaties voor van Kamsalamander. Een zeldzame salamander die onder druk staat. Het is niet geheel uitgesloten dat deze soort ook op Thedingsweert voorkomt, met name als overwinteraar in de aanwezige houtwallen. De poelen vormen in de huidige staat geen geschikt voortplantingswater voor Kamsalamanders omdat deze veelvuldig door het vee worden benut (en daardoor troebel en weinig begroeid zijn) of volledig overwoekerd zijn. In de poelen is wel voortplanting van enkele minder kritische, algemene

amfibieënsoorten te verwachten zoals Bastaardkikker, Gewone pad, Kleine watersalamander en Bruine kikker. Ook in de Linge kan Gewone pad zich voortplanten. Soorten als Gewone pad, Bruine kikker en Kleine watersalamander zullen ook op het bedrijf overwinteren.

Op Thedingsweert worden geen reptielen (zoals Ringslang) verwacht omdat in de buurt geen populaties bekend zijn.

Een mannetje Kamsalamander, tijdens een amfibieën-onderzoek in Twente 2022 (M. Bunschoek)

4. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

4.1. CONCLUSIES

Op Thedingsweert is een zeer rijke gemeenschap van wilde bijen en zweefvliegen vastgesteld, waaronder twee wilde bijensoorten die op de Rode Lijst staan en diverse andere schaarse soorten. Gedurende het seizoen is er veel nectar en stuifmeel te halen door de grote variëteit aan (inheemse) plant-, struik- en boomsoorten. In een perceel met veel klavers is een Klavervreter waargenomen een parasitaire vaatplant van de Rode Lijst. Thedingsweert herbergt een rijke broedvogel- en (kleine) zoogdiergemeenschap vanwege de gevarieerde opzet en het kleinschalige karakter met ruimte voor natuurlijke elementen en overhoekjes. Met name de oude houtwallen met een rijke en dichte ondergroei vormen voor veel soorten een belangrijk toevluchtsoord.

Om deze diversiteit in stand te houden is het belangrijk dat het huidige onderhoud en beheer wordt gecontinueerd. Wel zijn er nog enkele aanvullende aanbevelingen te doen om de biodiversiteit nog een extra steuntje in de rug te geven (zie volgende paragraaf).

4.2. AANBEVELINGEN

BEHEER HOUTWALLEN EN SINGELS

Het gefaseerde beheer van de houtwallen dient gecontinueerd te worden. Hout dat vrijkomt bij het beheer deels verwerken in houtstapels of houtrillen op door zon beschenen plekken. In stukken hout met een grotere diameter kunnen daarbij gaten worden geboord. Voor meer inspiratie voor het aanbieden van nestelplaatsen voor bijen en graafwespen zie Van Breugel 2023 (boek is gratis te downloaden, zie geraadpleegde literatuur).

PLAATSEN STEENUILKAST

Thedingsweert vormt een ideaal leefgebied voor Steenuilen, op twee plekken hangen reeds nestkasten maar deze zijn niet (meer) bezet. Er zou nog een extra nestkast geplaatst kunnen

worden, wellicht dat de uilen deze dan wel in gebruik nemen. De kast bij voorkeur op een rustige plek ophangen, waar niet dagelijks mensen langs lopen. De kast niet in de volle zon plaatsen en met de ingang naar het (zuid)oosten gericht (om inregenen te voorkomen). Laat dit doen onder begeleiding van een ter zake kundige op het gebied van Steenuilen.

AANLEG NIEUWE POEL/BEHEER BESTAANDE POELN

Aangezien de kritische Kamsalamander in de omgeving voorkomt zou er nagedacht kunnen worden over het aanleggen van een nieuwe poel voor deze soort. Deze wordt bij voorkeur helemaal uitgerasterd zodat er geen vertroebeling van het water plaats kan vinden door vee. De waterdiepte is op het diepste punt circa 1 meter en de poel heeft brede, ondiepe oeverzones die snel kunnen opwarmen. Het is belangrijk dat de poel visvrij is, er mag dus geen verbinding zijn met bijvoorbeeld de Linge. Van de vrijkomende grond kan langs de noordzijde een lage grondwal met aan de zuidzijde een zonnige steilrand gemaakt worden waar wilde bijen, graafwespen en andere insecten nesten in kunnen maken. Om de poel open te houden zal deze eens in 2-4 jaar geschoond moeten worden, waarbij steeds minimaal een kwart van de aanwezige watervegetatie blijft staan. Ook opslag van boompjes dient dan verwijderd te worden (met name langs de zuidoever). De beste periode om dit te doen is september-oktober.

De bestaande poel langs de houtwal in het grasland langs de Linge is grotendeels dichtgegroeid. Deze zou weer vrijgemaakt kunnen worden door opslag te verwijderen en de aanwezige watervegetatie met slib te verwijderen. Het is belangrijk dat de poel weer mooi in de zon komt te liggen zodat het weer een geschikt voortplantingswater wordt voor amfibieën, libellen en andere waterorganismen. Belangrijk is ook dat deze uitgerasterd wordt zodat er geen vertroebeling van het water plaats kan vinden door vee.

MONITORING BIODIVERSITEIT

Het is wenselijk om de biodiversiteit op het bedrijf goed te blijven monitoren. Er zijn tegenwoordig heel veel laagdrempelige mogelijkheden om waarnemingen te verzamelen en soorten op naam te brengen. Door bijvoorbeeld een account aan te maken bij www.waarneming.nl kunnen met bijbehorende apps (Obsmap of iObs) waarnemingen eenvoudig worden ingevoerd in het veld.

Ook kunnen via bijbehorende handige herkenningsoftware (ObsIdentify) moeilijke soorten op naam worden gebracht. Als bezoekers zo regelmatig waarnemingen invoeren ontstaat er een nog completer beeld van de aanwezige flora en fauna op het bedrijf. Laat regelmatig specialisten (bijvoorbeeld op het gebied van nachtvlinders, flora en bestuivers) een ronde maken over het bedrijf. Er is reeds een gebied aangemaakt in waarneming.nl, [hier](#) zijn de waarnemingen in te zien.

Odin » BioBlitz zorgboerderij Thedingsweert doel: 1000 soorten

2020 - 2028 Soorten gezien **244** Waarnemingen **397** Waarnemers **19**

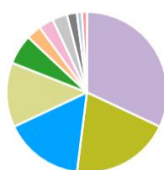
Waarneming toevoegen

24%

Gemengd biologisch dynamisch bedrijf met dagbesteding en eigen bio winkel en bakkerij.

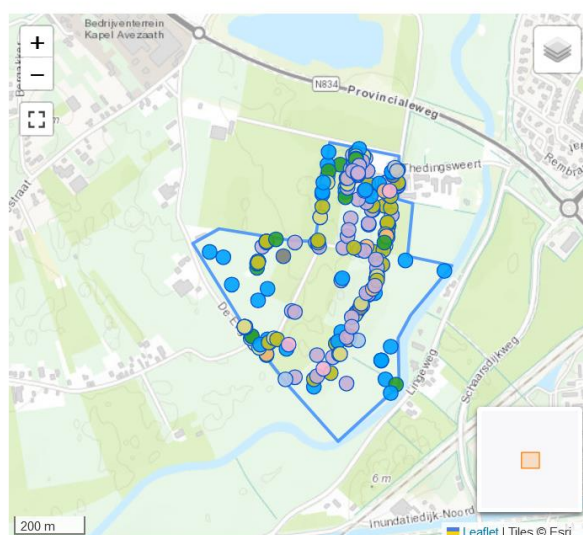
Soorten

Planten	77
Bijen, wespen en mieren	49
Vogels	40
Vliegen en muggen	32
Libellen	14
Toon alles	

Waarnemingen

Planten	116
Bijen, wespen en mieren	87
Vogels	62
Vliegen en muggen	52
Dagvlinders	22
Toon alles	

Screenshot van de gebiedspagina Thedingsweert in waarneming.nl (stand 20 november 2024).

5. GERAADPLEEGDE BRONNEN

LITERATUUR

- Bakker et al. (2015). De Nederlandse sprinkhanen en krekels (Orthoptera). Entomologische tabellen 8, supplement bij Nederlandse Faunistische Mededelingen. EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Bot, S. & F. van de Meutter (2019). Veldgids Zweefvliegen. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Breugel, P. van (2023). Gasten van bijenhôtels. Vierde, herziene druk. – EIS Kenniscentrum Insecten & Naturalis Biodiversity Center, Leiden. Boek is [hier](#) gratis te downloaden.
- Falk, S. & R. Lewington (2017). Veldgids Bijen voor Nederland en Vlaanderen. Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen.
- Reemer, M (2018). Basisrapport voor de Rode Lijst Bijen. Rapport: EIS2018-06. EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden
- Stichting Demeter (2020). Demeter – Voorwaarden (versie april 2020). Stichting Demeter, Driebergen;
- Van der Meiden et al. (2016). Wilde planten van de Benelux, een veldgids. Uitgave Agentschap Plantentuin Meise (België).
- Van Rijn, P.C.J. & J.T. Smit (2007) Zweefvliegen (Diptera: Syrphidae) voor de natuurlijke bestrijding van bladluizen. Entomologische Berichten 67(6): 227-230

WEBSITES

Bodemkaart van Nederland: www.bodemdata.nl

Nederlandse bijen (en hun relaties): www.wildebijen.nl

Waarneming.nl: www.waarneming.nl

Wilde bestuivers: www.bestuivers.nl

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: Waarnemingen wilde bijen op Thedingsweert 2024

BIJLAGE 2: Waarnemingen zweefvliegen, wespen en overige vliegen op Thedingsweert 2024

BIJLAGE 3 : Soortenlijsten dagvlinders, libellen en sprinkhanen op Thedingsweert 2024

BIJLAGE 1: WAARNEMINGEN WILDE BIJEN OP THEDINGHSWEERT 2024

In totaal zijn 45 soorten wilde bijen vastgesteld (incl. de Aardhommel-groep). Bron: Simon Olk/Olk Ecologie (2024). Via de link is bij iedere waarneming de locatie in te zien. De vetgedrukte soorten zijn opgenomen in de Rode Lijst Bijen (2018), incl. hun status.

Datum	Ned. naam	Wet. Naam	#	Sekse	Stadium	Gerelateerde soort	Link waarneming
2024-07-15	Tweekleurige zandbij	Andrena bicolor	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/322834571/
2024-05-28	Goudpootzandbij	Andrena chrysosceles	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/312034073/
2024-07-15	Grasbij	Andrena flavipes	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/322834548/
2024-07-15	Grasbij	Andrena flavipes	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/322834552/
2024-05-28	Gewone dwergzandbij	Andrena minutula	1	F	imago	Zilverschoon	https://waarneming.nl/observation/312034096/
2024-05-28	Gewone dwergzandbij	Andrena minutula	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/312034106/
2024-07-15	Gewone dwergzandbij	Andrena minutula	1	F	imago	Braam spec.	https://waarneming.nl/observation/322834591/
2024-07-15	Gewone dwergzandbij	Andrena minutula	2	F	imago	Kroontjeskruid	https://waarneming.nl/observation/322834660/
2024-07-15	Gewone dwergzandbij	Andrena minutula	2	F	imago		https://waarneming.nl/observation/322834670/
2024-05-28	Zwartbronzen zandbij	Andrena nigroaenea	1	F	imago	Tijm spec.	https://waarneming.nl/observation/312034076/
2024-05-28	Fluitenkruidbij	Andrena proxima	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/312034067/
2024-05-28	Witkopdwergzandbij	Andrena subopaca	1	F	imago	Braam spec.	https://waarneming.nl/observation/312034149/
2024-07-15	Gewone koekoekshommel	Bombus campestris	4	M	imago		https://waarneming.nl/observation/322834558/
2024-07-15	Gewone koekoekshommel	Bombus campestris	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/322834567/
2024-07-15	Gewone koekoekshommel	Bombus campestris	1	F	imago	Speerdistel	https://waarneming.nl/observation/322834619/
2024-05-28	Wilgenhommel	Bombus cryptarum	1	F	koningin		https://waarneming.nl/observation/312034045/
2024-05-28	Tuinhommel	Bombus hortorum	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/312034273/
2024-07-15	Tuinhommel	Bombus hortorum	1	F	werkster	Gewone brunel	https://waarneming.nl/observation/322834712/
2024-05-28	Boomhommel	Bombus hypnorum	1	U	imago	Braam spec.	https://waarneming.nl/observation/312034298/

Datum	Ned. naam	Wet. Naam	#	Sekse	Stadium	Gerelateerde soort	Link waarneming
2024-07-15	Boomhommel	Bombus hypnorum	1	F	koningin	Braam spec.	https://waarneming.nl/observation/322834697/
2024-05-28	Steenhommel	Bombus lapidarius	1	F	werkster	Speerdistel	https://waarneming.nl/observation/312034159/
2024-07-15	Steenhommel	Bombus lapidarius	5	U	koningin	Witte klaver	https://waarneming.nl/observation/322834646/
2024-07-15	Steenhommel	Bombus lapidarius	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/322834831/
2024-05-28	Akkerhommel	Bombus pascuorum	5	U	imago	Phacelia	https://waarneming.nl/observation/312034353/
2024-05-28	Akkerhommel	Bombus pascuorum	1	F	werkster	Gewone brunel	https://waarneming.nl/observation/312034394/
2024-07-15	Akkerhommel	Bombus pascuorum	1	F	werkster		https://waarneming.nl/observation/322834830/
2024-05-28	Weidehommel	Bombus pratorum	1	M	imago	Phacelia	https://waarneming.nl/observation/312034357/
2024-07-15	Weidehommel	Bombus pratorum	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/322834634/
2024-05-28	Vierkleurige koekoekshommel	Bombus sylvestris	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/312034141/
2024-05-28	Aardhommelgroep	Bombus spec*	1	F	werkster	Phacelia	https://waarneming.nl/observation/312034359/
2024-07-15	Aardhommelgroep	Bombus spec*	10	U	imago		https://waarneming.nl/observation/322834817/
2024-07-15	Gewone kegelbij	Coelioxys inermis	1	F	imago	Grote klit	https://waarneming.nl/observation/322834667/
2024-07-15	Wormkruidbij	Colletes daviesanus	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/322834555/
2024-05-28	Zuidelijke zijdebij	Colletes similis	1	M	imago	Margriet	https://waarneming.nl/observation/312034025/
2024-07-15	Breedbandgroefbij	Halictus scabiosae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/322834594/
2024-07-15	Breedbandgroefbij	Halictus scabiosae	1	F	imago	Speerdistel	https://waarneming.nl/observation/322834620/
2024-05-28	Parkbronsgroefbij	Halictus tumulorum	1	F	imago	Margriet	https://waarneming.nl/observation/312034028/
2024-07-15	Parkbronsgroefbij	Halictus tumulorum	1	F	imago	Zilver schoon	https://waarneming.nl/observation/322834584/
2024-07-15	Parkbronsgroefbij	Halictus tumulorum	1	F	imago	Vijfvingerkruid	https://waarneming.nl/observation/322834724/
2024-07-15	Tronkenbij	Heriades truncorum	1	F	imago	Jakobs kruiskruid	https://waarneming.nl/observation/322834720/
2024-07-15	Zwartgespoorde houtmetselbij	Hoplitis leucomelana	1	F	imago	Witte klaver	https://waarneming.nl/observation/322834647/
2024-05-28	Gewone maskerbij	Hylaeus communis	1	M	imago	Braam spec.	https://waarneming.nl/observation/312034108/
2024-07-15	Gewone maskerbij	Hylaeus communis	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/322834553/

Datum	Ned. naam	Wet. Naam	#	Sekse	Stadium	Gerelateerde soort	Link waarneming
2024-07-15	Gewone maskerbij	Hylaeus communis	1	F	imago	Braam spec.	https://waarneming.nl/observation/322834696/
2024-07-15	Gewone maskerbij	Hylaeus communis	2	U	imago		https://waarneming.nl/observation/322834759/
2024-07-15	Gewone maskerbij	Hylaeus communis	1	F	imago	Gewone berenklaauw	https://waarneming.nl/observation/322834762/
2024-07-15	Gewone maskerbij	Hylaeus communis	1	F	imago	Akkerdistel	https://waarneming.nl/observation/322834794/
2024-05-28	Poldermaskerbij	Hylaeus confusus	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/312034121/
2024-07-15	Poldermaskerbij	Hylaeus confusus	1	F	imago	Vijfvingerkruid	https://waarneming.nl/observation/322834557/
2024-07-15	Brilmaskerbij	Hylaeus dilatatus	1	F	imago	Braam spec.	https://waarneming.nl/observation/322834655/
2024-07-15	Zompmaskerbij	Hylaeus gredleri	1	F	imago	Gewone berenklaauw	https://waarneming.nl/observation/322834639/
2024-07-15	Tuinmaskerbij	Hylaeus hyalinatus	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/322834578/
2024-07-15	Lookmaskerbij (Gevoelig)	Hylaeus punctulatissimus	2	U	imago		https://waarneming.nl/observation/322834546/
2024-05-28	Resedamaskerbij	Hylaeus signatus	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/312034084/
2024-07-15	Resedamaskerbij	Hylaeus signatus	4	F	imago		https://waarneming.nl/observation/322834551/
2024-07-15	Resedamaskerbij	Hylaeus signatus	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/322834580/
2024-07-15	Berijpte geurgroefbij	Lasioglossum albipes	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/322834649/
2024-05-28	Gewone geurgroefbij	Lasioglossum calceatum	1	F	imago	Kruipende boterbloem	https://waarneming.nl/observation/312034029/
2024-07-15	Gewone geurgroefbij	Lasioglossum calceatum	1	F	imago	Haagwinde	https://waarneming.nl/observation/322834703/
2024-07-15	Gewone geurgroefbij	Lasioglossum calceatum	1	U	imago	Gewone berenklaauw	https://waarneming.nl/observation/322834730/
2024-07-15	Gewone geurgroefbij	Lasioglossum calceatum	1	F	imago	Gewone berenklaauw	https://waarneming.nl/observation/322834767/
2024-05-28	Matte bandgroefbij	Lasioglossum leucozonium	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/312034057/
2024-07-15	Matte bandgroefbij	Lasioglossum leucozonium	1	F	imago	Akkermelkdistel	https://waarneming.nl/observation/322834715/
2024-07-15	Groepjesgroefbij	Lasioglossum malachurum	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/322834577/
2024-07-15	Groepjesgroefbij	Lasioglossum malachurum	1	M	imago	Jakobskruid	https://waarneming.nl/observation/322834603/
2024-07-15	Langkopsmaragdgroefbij	Lasioglossum morio	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/322834572/
2024-07-15	Kleigroefbij	Lasioglossum pauxillum	2	F	imago	Speerdistel	https://waarneming.nl/observation/322834625/

Datum	Ned. naam	Wet. Naam	#	Sekse	Stadium	Gerelateerde soort	Link waarneming
2024-07-15	Gewone franjegroefbij	Lasioglossum sexstrigatum	1	F	imago	Braam spec.	https://waarneming.nl/observation/322834586/
2024-07-15	Gewone franjegroefbij	Lasioglossum sexstrigatum	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/322834648/
2024-07-15	Gewone franjegroefbij	Lasioglossum sexstrigatum	2	F	imago	Braam spec.	https://waarneming.nl/observation/322834690/
2024-05-28	Biggenkruidgroefbij	Lasioglossum villosulum	1	F	imago	Kruipende boterbloem	https://waarneming.nl/observation/312034063/
2024-05-28	Biggenkruidgroefbij	Lasioglossum villosulum	1	U	imago	Zilverschoon	https://waarneming.nl/observation/312034094/
2024-07-15	Lathyrusbij	Megachile ericetorum	5	F	imago	Brede lathyrus	https://waarneming.nl/observation/322834815/
2024-07-15	Distelbehangersbij	Megachile ligniseca	1	F	imago	Grote klit	https://waarneming.nl/observation/322834668/
2024-07-15	Grote bladsnijder	Megachile willughbiella	1	M	imago	Veldlathyrus	https://waarneming.nl/observation/322834556/
2024-07-15	Grote bladsnijder	Megachile willughbiella	1	M	imago	Speerdistel	https://waarneming.nl/observation/322834608/
2024-07-15	Gewone kleine wespbij	Nomada flavoguttata	1	U	imago		https://waarneming.nl/observation/322834570/
2024-05-28	Sierlijke wespbij	Nomada panzeri	1	F	imago	Braam spec.	https://waarneming.nl/observation/312034110/
2024-05-28	Rosse metselbij	Osmia bicornis	1	F	imago	Braam spec.	https://waarneming.nl/observation/312034145/
2024-05-28	Zwartbronzen houtmetselbij (Kwetsbaar)	Osmia niveata	1	M	imago	Speerdistel	https://waarneming.nl/observation/312034157/
2024-07-15	Zwartbronzen houtmetselbij (Kwetsbaar)	Osmia niveata	1	F	imago	Speerdistel	https://waarneming.nl/observation/322834618/

* Bombus terrestris/lucorum/magnus/cryptarum

BIJLAGE 2: WAARNEMINGEN ZWEEFVLIEGEN, WESPEN EN OVERIGE VLIEGEN OP THEDINGHSWEERT 2024

ZWEEFVLIEGEN (SYRPHIDAE)

In totaal zijn 29 soorten zweefvliegen vastgesteld. Bron: Simon Olk / Olk Ecologie (2024). Via de link is bij iedere waarneming de locatie in te zien.

Datum	Ned. naam	Wet. naam	#	Sekse	Link waarneming
2024-07-15	Dofbuikgitje	Cheilosia proxima	1	F	https://waarneming.nl/observation/322834638/
2024-05-28	Grote fopwesp	Chrysotoxum cautum	1	F	https://waarneming.nl/observation/312034238/
2024-05-28	Snorzweefvlieg	Episyrphus balteatus	1	U	https://waarneming.nl/observation/312034288/
2024-07-15	Snorzweefvlieg	Episyrphus balteatus	1	U	https://waarneming.nl/observation/322834776/
2024-07-15	Weidevlekoog	Eristalinus sepulchralis	1	U	https://waarneming.nl/observation/322834722/
2024-05-28	Kleine bijvlieg	Eristalis arbustorum	1	F	https://waarneming.nl/observation/312034256/
2024-05-28	Kleine bijvlieg	Eristalis arbustorum	1	U	https://waarneming.nl/observation/312034392/
2024-07-15	Kleine bijvlieg	Eristalis arbustorum	1	U	https://waarneming.nl/observation/322834838/
2024-05-28	Hommelbijvlieg	Eristalis intricaria	1	U	https://waarneming.nl/observation/312034119/
2024-07-15	Hommelbijvlieg	Eristalis intricaria	1	U	https://waarneming.nl/observation/322834835/
2024-05-28	Puntbijvlieg	Eristalis nemorum	1	F	https://waarneming.nl/observation/312034223/
2024-07-15	Puntbijvlieg	Eristalis nemorum	1	F	https://waarneming.nl/observation/322834726/
2024-05-28	Kegelbijvlieg	Eristalis pertinax	1	M	https://waarneming.nl/observation/312034142/
2024-07-15	Kegelbijvlieg	Eristalis pertinax	1	U	https://waarneming.nl/observation/322834640/
2024-05-28	Onvoorspelbare bijvlieg	Eristalis similis	1	M	https://waarneming.nl/observation/312034219/
2024-05-28	Blinde bij	Eristalis tenax	1	M	https://waarneming.nl/observation/312034258/
2024-07-15	Blinde bij	Eristalis tenax	1	U	https://waarneming.nl/observation/322834841/
2024-07-15	Gewone bollenzweefvlieg	Eumerus strigatus	1	U	https://waarneming.nl/observation/322834735/
2024-05-28	Terrasjeskommazweefvlieg	Eupeodes corollae	1	M	https://waarneming.nl/observation/312034061/

Datum	Ned. naam	Wet. naam	#	Sekse	Link waarneming
2024-07-15	Terrasjeskommazweefvlieg	Eupeodes corollae	1	M	https://waarneming.nl/observation/322834789/
2024-05-28	Grote kommazweefvlieg	Eupeodes luniger	1	F	https://waarneming.nl/observation/312060398/
2024-05-28	Gewone pendelvlieg	Helophilus pendulus	1	U	https://waarneming.nl/observation/312034295/
2024-07-15	Gewone pendelvlieg	Helophilus pendulus	1	U	https://waarneming.nl/observation/322834837/
2024-05-28	Citroenpendelvlieg	Helophilus trivittatus	1	F	https://waarneming.nl/observation/312034210/
2024-07-15	Citroenpendelvlieg	Helophilus trivittatus	1	U	https://waarneming.nl/observation/322834844/
2024-05-28	Glimmende platbek	Heringia heringi	1	F	https://waarneming.nl/observation/312034041/
2024-07-15	Gewone driehoekszweefvlieg	Melanostoma mellinum	1	F	https://waarneming.nl/observation/322834732/
2024-05-28	Doodskopzweefvlieg	Myathropa florea	1	U	https://waarneming.nl/observation/312034264/
2024-07-15	Doodskopzweefvlieg	Myathropa florea	1	U	https://waarneming.nl/observation/322834727/
2024-05-28	Gewone korsetzweefvlieg	Neosasia podagrica	1	F	https://waarneming.nl/observation/312034104/
2024-07-15	Gewone korsetzweefvlieg	Neosasia podagrica	1	F	https://waarneming.nl/observation/322834685/
2024-07-15	Gewone korsetzweefvlieg	Neosasia podagrica	10	U	https://waarneming.nl/observation/322834806/
2024-07-15	Gewone langsprietplatbek	Pipizella viduata	1	M	https://waarneming.nl/observation/322834641/
2024-07-15	Gewone langsprietplatbek	Pipizella viduata	1	M	https://waarneming.nl/observation/322834681/
2024-05-28	Gele halvemaan-zweefvlieg	Scaeva selenitica	1	U	https://waarneming.nl/observation/312034137/
2024-05-28	Grote langlijf	Sphaerophoria scripta	1	M	https://waarneming.nl/observation/312034383/
2024-07-15	Grote langlijf	Sphaerophoria scripta	1	M	https://waarneming.nl/observation/322834705/
2024-05-28	Menuet-zweefvlieg	Syrphia pipiens	5	U	https://waarneming.nl/observation/312034139/
2024-07-15	Menuet-zweefvlieg	Syrphia pipiens	10	U	https://waarneming.nl/observation/322834825/
2024-05-28	Bessenband-zweefvlieg	Syrphus ribesii	1	M	https://waarneming.nl/observation/312034124/
2024-05-28	Bessenband-zweefvlieg	Syrphus ribesii	1	F	https://waarneming.nl/observation/312034152/
2024-05-28	Kleine band-zweefvlieg	Syrphus vitripennis	1	M	https://waarneming.nl/observation/312034037/
2024-05-28	Hommelreus	Volucella bombylans	1	U	https://waarneming.nl/observation/312034236/

Datum	Ned. naam	Wet. naam	#	Sekse	Link waarneming
2024-05-28	Stadsreus	Volucella zonaria	1	M	https://waarneming.nl/observation/312034035/
2024-05-28	Gewone citroenzweefvlieg	Xanthogramma pedissequum	1	U	https://waarneming.nl/observation/312034092/
2024-07-15	Gewone rode bladloper	Xylota segnis	1	F	https://waarneming.nl/observation/322834700/

OVERIGE VLIEGEN EN WESPEN

Bron: Simon Olk / Olk Ecologie (2024).

Datum	Ned. naam	Wet. naam	Familie	#	Sekse	Link waarneming
2024-07-15	Mexicaanse zwartsteel	Isodontia mexicana	Sphecidae	3	U	https://waarneming.nl/observation/322834677/
2024-07-15	Bijenwolf	Philanthus triangulum	Crabronidae	1	U	https://waarneming.nl/observation/322834547/
2024-07-15	Bijenwolf	Philanthus triangulum	Crabronidae	2	F	https://waarneming.nl/observation/322834763/
2024-07-15	Gewoon knuppeltje	Physocephala rufipes	Conopidae (Blaaskopvliegen)	1	U	https://waarneming.nl/observation/322834596/
2024-07-15	Gewoon knuppeltje	Physocephala rufipes	Conopidae (Blaaskopvliegen)	1	U	https://waarneming.nl/observation/322834693/
2024-05-28	Franse veldwesp	Polistes dominula	Vespidae	1	U	https://waarneming.nl/observation/312034113/
2024-07-15	Franse veldwesp	Polistes dominula	Vespidae	1	U	https://waarneming.nl/observation/322834805/
2024-05-28	-	Pseudomalus auratus	Chrysididae	1	F	https://waarneming.nl/observation/312034103/

BIJLAGE 3: SOORTENLIJSTEN DAGVLINDERS, LIBELLEN EN SPRINKHANEN OP THEDINGHSWEERT 2024

DAGVLINDERS (8 SOORTEN)

Ned. naam	Wet. naam
Groot koolwitje	Pieris brassicae
Klein koolwitje	Pieris rapae
Icarusblauwtje	Polyommatus icarus
Atalanta	Vanessa atalanta
Distelminder	Vanessa cardui
Dagpauwoog	Aglais io
Kleine vos	Aglais urticae
Bont zandoogje	Pararge aegeria

LIBELLEN (14 SOORTEN)

Ned. naam	Wet. naam
Weidebeekjuffer	Calopteryx splendens
Bruine winterjuffer	Sympecma fusca
Watersnuffel	Enallagma cyathigerum
Grote roodoogjuffer	Erythromma najas
Lantaarntje	Ischnura elegans
Blauwe breedscheenjuffer	Platycnemis pennipes
Bruine glazenmaker	Aeshna grandis

Vroege glazenmaker	Aeshna isoceles
Paardenbijter	Aeshna mixta
Grote keizerlibel	Anax imperator
Gewone oeverlibel	Orthetrum cancellatum
Bloedrode heidelibel	Sympetrum sanguineum
Bruinrode heidelibel	Sympetrum striolatum
Steenrode heidelibel	Sympetrum vulgatum

SPRINKHANEN (7 SOORTEN)

Ned. naam	Wet. naam
Ratelaar	Chorthippus biguttulus
Bruine sprinkhaan	Chorthippus brunneus
Wekkertje	Omocestus viridulus
Krasser	Pseudochorthippus parallelus
Zuidelijk spitskopje	Conocephalus fuscus
Struiksprinkhaan	Leptophyes punctatissima
Grote groene sabelsprinkhaan	Tettigonia viridissima